

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

студентка **Нужна А.В.**
(*наук. керівник асп.* **Бурлакова І.М.**)

Підтримка становлення та розвитку малого і середнього бізнесу в Україні є одним з визначальних пріоритетів державної політики з перших років економічних реформ. Вагома роль малих і середніх підприємств у забезпеченні конкурентного середовища, гнучкості національної економіки, зайнятості та доходів населення здобула широке визнання на всіх рівнях та знайшла свій вияв у здійсненні спеціальних заходів державної політики щодо підтримки розвитку малого бізнесу в Україні.

Дослідженню перспектив розвитку малого та середнього бізнесу в Україні приділяли увагу такі вчені як: М.І Савлука, К.Л. Ларіонова та інші.

Формування державної політики підтримки малого та середнього бізнесу в Україні починалося з 1991 року з прийняття Закону України "Про підприємництво" та утворення Державного комітету України зі сприяння малим підприємствам і підприємництву.

У період 1991-1996 рр. малий та середній бізнес в Україні під впливом різних процесів (гіперінфляція, бартеризація, зменшення обсягу внутрішнього ринку, тощо) перебував у кризовому стані і практично не розвивався. Так, чисельність зайнятих на малих та середніх підприємствах в Україні у 1996 році була меншою, ніж у 1991 році, хоча чисельність самих підприємств за цей час подвоїлася. Подальший розвиток та функціонування малого та середнього бізнесу, обумовлений прийняттям указів Президентом України та Верховною Радою України, істотно вплинули на показники чисельності зайнятих, що збільшилися майже вдвічі. Проте дієвість заходів політики підтримки малого і середнього бізнесу виявилася недостатньою. Малі й середні підприємства в Україні продовжують стикатися з суттєвими перешкодами як на рівні державної політики, так і на рівні ринкового середовища. Можна стверджувати, що такі підприємства поки що не посіли належного місця у структурі національної економіки, про що свідчить ряд даних. Наприклад, якщо частка малих підприємств в

Україні становить 4,1%, то у Великобританії – 59%, Іспанії – 66%, США – 74%, Італії – 72%, Франції – 42%.

На сьогодні розроблена національна програма сприяння розвитку малого та середнього підприємництва в Україні на підставі Закону України “Про державну підтримку малого підприємництва”, яка передбачає реалізацію таких завдань: створення державної системи забезпечення розвитку та підтримки малого підприємництва; створення належних умов розвитку малого підприємництва в регіонах; сприяння створенню нових робочих місць суб’єктами малого підприємництва; підтримка ділової та інвестиційної активності; залучення до підприємницької діяльності жінок, молоді, пенсіонерів та інших верств населення; активізація фінансово-кредитних та інвестиційних механізмів, формування регіональної інфраструктури розвитку та підтримки малого підприємництва; створення умов для розвитку малого підприємництва у виробничій сфері, в тому числі на базі реструктуризованих підприємств.

Найвпливовішим засобом державної підтримки малого та середнього підприємництва в Україні сьогодні є, безперечно, надання їм пільг у сфері оподаткування. Поряд із пільговою податковою політикою, важливе значення для фінансового оздоровлення та розширення діяльності МСБ має фінансово-кредитна підтримка цього сектора економіки. Важливим інструментом державної політики підтримки малого підприємництва на місцевому рівні є відповідні регіональні програми, які передбачають вирішення ключових завдань в сфері державної підтримки малого бізнесу в регіонах, зокрема - заходи щодо законодавчого забезпечення, фінансової підтримки, створення інфраструктури, кадрового та ресурсного забезпечення на місцях.

Слід зробити висновок про винятково важливу роль, яку має відігравати у формуванні “економіки зростання” в Україні малий та середній бізнес. Основним змістом стратегії підтримки МСБ в Україні на даному етапі має бути його повномасштабне використання як важеля позитивних структурних зрушень, формування ефективного конкурентного середовища на основних ринках, інструмента мобілізації ресурсного потенціалу країни (фінансових, трудових, природних, матеріальних, інформаційних ресурсів) з метою розбудови “економіки зростання”.